

Snížení rychlosti na silnicích pro motorová vozidla

Novelou zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, se od 31. prosince 2015 mění mimo jiné i nejvyšší dovolená rychlost na silnicích pro motorová vozidla. Obecná úprava v § 18 snižuje nejvyšší dovolenou rychlost na těchto silnicích na 110 km.h^{-1} pro řidiče motorového vozidla o maximální přípustné hmotnosti nepřevyšující $3\,500 \text{ kg}$ a autobusu, a jde-li o dálnici nebo silnici pro motorová vozidla bez směrově oddělených jízdních pásů, sníží se nejvyšší dovolená rychlost na nejvýše 90 km.h^{-1} .

Příčinu snížení rychlostního limitu jsme našli v důvodové zprávě k novele zákona o pozemních komunikacích a zákona o silničním provozu.

Sněmovní tisk č. 374, návrh zákona včetně důvodové zprávy:

V návaznosti na navrhované změny v kategorizaci pozemních komunikací a ponechání části stávajících rychlostních silnic v kategorii silnice I. třídy je navrhována změna ve stávající praxi osazování silnic značkami silnice pro motorová vozidla. Cílem je uvolnění dopravní značky silnice pro motorová vozidla pro pozemní komunikace, na kterých je žádoucí omezit nemotorový provoz a v návaznosti na tuto skutečnost upravit nejvyšší dovolenou rychlost bez nutnosti přestavět tyto komunikace ve finančně náročných dálničních parametrech. Nová právní úprava mění obecnou úpravu nejvyšší dovolené rychlosti na silnicích pro motorová vozidla na 110 km.h^{-1} u směrově dělených komunikací s tím, že u vyhovujících úseků silnic pro motorová vozidla bude možné místní úpravou provozu navýšit nejvyšší dovolenou rychlost až na 130 km.h^{-1} (u směrově nedělených komunikací by maximální rychlost byla snížena prostřednictvím dopravního značení na 90 km.h^{-1}). Tohoto kroku by mělo být využíváno převážně na úsecích, kde stavebně technické řešení dovoluje bezpečně touto rychlostí jezdit (s. 30).

Zákon č. 268/2015 Sb. novelizuje současně zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích. V § 4 tohoto zákona se zavádí nový odstavec 2, který zní:

(2) Dálnice se podle svého určení a dopravního významu rozdělují na dálnice I. třídy a dálnice II. třídy.

Změna zákona o silničním provozu spočívá v obecném snížení nejvyšší dovolené rychlosti na silnici pro motorová vozidla na 110 km.h^{-1} za současného připuštění možnosti na určitých úsecích, které splňují zejména podmínky bezpečnosti provozu, tuto rychlost zvýšit až na 130 km.h^{-1} . V této souvislosti předkladatel upozorňuje na skutečnost, že převážná část stávajících silnic pro motorová vozidla bude zařazena do kategorie dálnice (viz výše) a bude na nich tedy zachována nejvyšší dovolená rychlost 130 km.h^{-1} . Snížení nejvyšší dovolené rychlosti na pozemních komunikacích označených dopravní značkou „silnice pro motorová vozidla“ o 20 km.h^{-1} vychází z předpokladu, že tyto silnice sice budou mít kvalitnější a bezpečnější parametry než silnice I. třídy, zároveň ovšem nikoliv na úrovni dálnice.

Návrh rovněž výslovně pamatuje na situace, kdy dálnice či silnice pro motorová vozidla (tak jak bude podle zákona o pozemních komunikacích nově umožněno) nemá směrově

oddělené jízdny pásy. S ohledem na nutnost zachování bezpečného silničního provozu na takovýchto komunikacích je zavedena zákonná povinnost pro úřady stanovující dopravní značení upravit na těchto typech komunikací rychlost místní úpravou nejvýše na 90 km.h⁻¹. Tuto variantu (osazení konkrétních úseků dopravními značkami) považuje předkladatel za vhodnější a přehlednější – a z hlediska provozu i bezpečnější – než stanovení další zákonné hranice pro maximální dovolenou rychlost (s. 66).

Pojem „silnice pro motorová vozidla“ byl zaveden v roce 1975 (vyhláška č. 100/1975 Sb.). Předchozí právní úprava (vyhláška č. 42/1971 Sb., kterou byla novelizována vyhláška č. 80/1966 Sb.) užívala pojem „silnice vyhrazená pro provoz motorových vozidel“ v rámci širšího pojmu „silnice podobné povahy jako dálnice“.